

ומבית אביך - זה שנוי מעשה, ומי גרם לו את זה? משום שחטא במעשה, שהיא האם העליונה, מעשה בראשית, ששם גנוזה המחשבה, שאין עשיה בלא מחשבה. זהו שכתוב כלם בחכמה עשית. אל הארץ אשר אראך - זה הגוף. כפי שהוא מחיב בחטאים, כך ננטע בו ונרפב עד שמחזיר מה שעקר למקומו.

קם העמוד אחר צלו של רבי שמעון ואמר, רבי רבי, סוד זה, סוד אחר עליון יש בגלגול למעלה בדרגות העליונות, וזהו ויאמר ה' אל אברהם, זהו שנאמר בו הלא אב אחד לכלנו. ומי אמר לו? אותו הרם שעליו, שהוא רם על כל גבוהים. ומה אמר לו? לך לך - שני גרושים, הם י' מן א'. האות ו' משם גרש אותה אותו רם על כל רמים, שהוא עלת על כל העליונים. ולאן שלח אותו? אל הארץ אשר אראך, זו השכינה התחתונה.

אמר לו רבי שמעון, אם כך, מה זה מארצך וממולדתך? אמר לו, רבי רבי, שלשת אלפים הם משלשה שמות שהם אהי"ה אהי"ה אהי"ה שנאמר למשה עליהם, שהוא הדיוקן של אותו ו' העליונה.

ויאמר ה' אל משה אהיה אשר אהיה. אהיה שלחני אליכם. פאן נרמו שהתגרש משלשה אלה, שהם שלשה עולמות שנאמר בהם מארצך וממולדתך ומבית אביך (בראשית יב). וזהו האם העליונה שהיא פתר אם כל חי. שהאות ו' במעיה היא א' בכתר עליון, וא' השנית בבניה, ואל"ף היא שלישית באמצע של האות ו', וסוד הדבר - יו"ד ה"א וא"ו ה"א, והיא פתר מלכות. אל

ומבית אביך דא שנוי מעשה. ומאן גרים ליה האי בגין דחב במעשה, דאיהי אמא עלאה מעשה בראשית, דתמן מחשבה גניזא דלית עשיה בלא מחשבה. הדא הוא דכתיב (תהלים קד כד) כלם בחכמה עשית. אל הארץ אשר אראך, דא גולפא. כפום דאיהו מחיב בחובין, הכי אתנטע ביה ואתרכיב עד דאחזר מה דאעקר לאתרה.

קם עמודא פתר טולא דרבי שמעון ואמר, רבי רבי רזא דא רזא אחרא עלאה אית בגלגולא לעלא בדרגין עלאין. ודא איהו ויאמר יי אל אברהם. דא איהו דאתמר ביה (מ"ב) הלא אב אחד לכלנו. ומאן אמר ליה ההוא רם דעלה דאיהו רם על כל גבוהים. ומה אמר ליה לך לך תרין תירוכין אנון י' מן א' את ו' מתמן תריד ליה, ההוא רם על כל רמים, דאיהו עלת על כל עלאין. ולאן שלח ליה, אל הארץ אשר אראך, דא שכינתא תתאה. אמר ליה רבי שמעון אי הכי מאי מארצך וממולדתך. אמר לו רבי רבי תלת אלפין אנון מתלת שמיהן דאנון אהי"ה אהי"ה אהי"ה דאתמר למשה עליהו דאיהו דיוקנא דההוא ו' עלאה.

ויאמר ה' אל משה אהיה אשר אהיה (שמות ג ד). אהיה שלחני אליכם. הכא אתרמיז דאתתרוך מתלת אלין, דאנון תלת עלמין דאתמר בהון מארצך וממולדתך ומבית אביך (בראשית יב). ודא איהו אמא עלאה דאיהי פתר (שם ג כ) אם כל חי. דאת ו' במעיה איהי א' בכתר עלאה. וא' תנינא בבינא ואיהו אל"ף תליתאה באמצעיתא דאת ו'. ורזא דמלה יו"ד ה"א וא"ו ה"א ואיהי פתר מלכות. אל הארץ דא שכינתא תתאה דכלילן בה פלהו. ואעשך

הארץ - זו שכינה הפתח תונה
שכלולים בה כלם. ואעשך לגוי
גדול ואברכך - מהצד של א'
העליונה. ואגדלה שמך - מהצד
של א' השנייה. והיה ברכה -
מהצד של א' השלישית.

ויהי רעב בארץ וירד אברם
מצרימה. דע פי הלב הוא דיוור
הנשמה, והיא שבעה, שנאמר
ארץ אשר לא במספנת תאכל בה
לחם לא תחסר כל בה. וכשיוֹרֶדַת
הנשמה לטחול, שהוא רעב,
משום שפכד לא נותן לו מהדם
אלא השירים הרעים שלו,
ומשום זה (שם) פי כבד הרעב
בארץ.

באותו הזמן שיוֹרֶדַת שם
הנשמה, פוֹחֶדֶת מִשֵׁם, שנאמר
ויהי כאשר הקריב לבא מצרימה.
קדם שנקרבה שם הנשמה.
ויאמר אל שרה אשתו - זה הגוף.
ומה אומר לה? הנה נא ידעתי פי
אשה יפת מראה את. את זפה
בזכיות, ובגלגלך אני פוֹחֶדֶת
שיהרגו אותי בגלגלך, שצופה
רשע לצדיק, ומשום זה ערום
רעה רעה ונסתר. שצדיק שנמצא
בין הרשעים, נתפס ביניהם.
ומשום זה והיה פי יראו אתך
המצרים, וזה סוד כל הבן הילוד.
ומשום זה והרגו אתי ואתך יחייו.
אלא אמרי נא אחתי את. זהו
שפתוב אמר לחכמה אחתי את.
למען ייטב לי בעבורך - בעולם
הזה. וחתה נפשי בגלגלך -
לעולם הבא.

ביתים הנה העמוד של האור
שנראה בצלו של רבי שמעון,
ואמר לו, רבי רבי, כאן סוד ולא
צריך לכסות, משום בעלי חובות
מראה לפניכם, בעלי עשר, שלא
יהרגו אותו על ממונו. ומהו
ממונו? בית והון נחלת אבות
להתפסות בין הרשעים, משום

לגוי גדול ואברכך מסטרא דא' עלאה.
ואגדלה שמך מסטרא דא' תנינא. והיה ברכה
מסטרא דא' תליתאה.

ויהי רעב בארץ וירד אברם מצרימה (שם יב ע'),
דע פי לבא איהו דיורא דנשמתא ואיהו
שבעה שנאמר (דברים ח ט) ארץ אשר (דף קלח ע"ב)
לא במספנת תאכל בה לחם לא תחסר כל בה.
וכד נחתא נשמתא לטחול דאיהו רעב, בגין
דכבד לא יהיב ליה מדמא אלא שיוֹרֶינן בישין
דילה ובגין דא (שם יב) פי כבד הרעב בארץ.

בהווא זמנא דנחתת תמן נשמתא דחילת
מתמן, שנאמר ויהי כאשר הקריב
לבא מצרימה, קדם דאתקרב תמן נשמתא.
ויאמר אל שרה אשתו, דא גופא. ומה אמר
לה הנה נא ידעתי פי אשה יפת מראה את.
את שפירא בזכון. ובגינך אנא דחיל דקטלין
לי בגינך, (תהלים לו לב) דצופה רשע לצדיק, ובגין
דא (משלי כב ג) ערום ראה רעה ונסתר. דזכאה
דאשתכח בין חיבאי אתפס ביניהו. ובגין דא
והיה פי יראו אתך המצרים, ורזא דא (שמות א
כב) כל הבן הילוד. ובגין דא והרגו אתי ואתך
יחייו. אלא אמרי נא אחתי את. הדא הוא
דכתיב (משלי ז ד) אמר לחכמה אחתי את. למען
ייטב לי בעבורך, בהאי עלמא. וחתה נפשי
בגלגלך, לעלמא דאתי.

אדהכי הא עמודא דנהורא דאתחזיא בטולא
דרבי שמעון ואמר ליה. רבי רבי הכא
רזא ולא צריך לאתפסיא. בגין מארי חובין
אחזי קדמיהו מארי דעותרא דלא קטלין ליה
על ממונה. ומאי ממונא דילה (שם יט יד) בית והון
נחלת אבות ומיני אשה משפלת. דא בת עין
דאתמר בה (בראשית כ טז) פסות עינים, דצריך
ומה אשה משפלת. וזו בת עין, שנאמר בה פסות עינים, שצריך להתפסות בין הרשעים, משום

אותו האור שִׁמְאִיר בָּהּ, שֶׁהוּא
בַּעֲלָהּ, שֶׁהוּא סוּד, צָרִיף לְכִסּוֹתוֹ
מִבִּינֵיהֶם שְׁלֵא נִתְפַס עֲלָיו.

מִשּׁוּם שֶׁחֲשָׁכָה, שֶׁהוּא נֶחֱשׁ
הַקְדָּמוֹנִי, מִקְנָא עַל הָאֹר שֶׁהוּא
אוֹר הַגְּנוּז, שְׁנֹאֲמַר בּוֹ וַתֵּרָא אֹתוֹ
כִּי טוֹב הוּא וַתְּצַפְנֵהוּ (שְׁמוֹת ב).

וְכַךְ מִי שֶׁמִּתְגַּלֶּה לוֹ אוֹר שֶׁהוּא
ר"ז בֵּין הַרְשָׁעִים, צָרִיף לְכִסּוֹתוֹ
עַד שֶׁיִּכְאוּ הַצְּדִיקִים לְהָאִיר
בִּינֵיהֶם. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב אוֹר זָרַע
לְצַדִּיק. וְאִם לֹא מִטְּמִין אֹתוֹ, מָה
כְּתוּב? (בְּרֵאשִׁית יב) וַיְהִי כְּבוֹא
אַבְרָם מִצְּרִימָה, וַיְהִלְלוּ אֹתָהּ אֶל
פְּרָעָה וַתִּקַּח הָאִשָּׁה בֵּית פְּרָעָה.
פָּתַח רַבִּי שְׁמֵעוֹן וְאָמַר, אוֹי לְבִנֵי
הָעוֹלָם שֶׁהֵם אֲטוּמִים בְּלִב
וּסְתוּמֵי עֵינַיִם, שֶׁהָרִי כְּמָה סוּדוֹת
נִסְתָּרִים יֵשׁ בַּתּוֹרָה וְלֹא מִשְׁגִּיחִים
בָּהֶם, שְׁאִין רוֹצִים אֲלָא לְאֹכַל אֶת
הַתְּבִין שֶׁל הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא הַפֶּשֶׁט,
לְבוֹשָׁה שֶׁל הַתּוֹרָה, וְלֹא טוֹעֲמִים
מִן הַמַּח שֶׁבַּפְּנִים.

בֹּא וּרְאֵה, יֵשׁ נִשְׁמָה שֶׁהִיא גּוֹף
לְנִשְׁמָה, וַיֵּשׁ נִשְׁמָה לְנִשְׁמָה, וַיֵּשׁ
נִשְׁמָה זְכָרִית שְׁנֹקְרֵאת אַבְרָם.
וַיֵּשׁ נִשְׁמָה נְקֵבָה שְׁנֹקְרֵאת שְׂרִי.
וְאֵף עַל גַּב שְׁנֹקְרֵאת זָכָר, הַנִּשְׁמָה
הַזֹּאת אַבְרָם בְּלִי ה' הִיא טְפֵלָה
לְנִשְׁמָה שֶׁהִיא נְקֵבָה שְׂרִי שֶׁשֵּׁם
י', אוֹ לְשָׂרָה שֶׁשֵּׁם ה'. וּמִשּׁוּם זֶה
פְּרָשׁוּהָ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה שֶׁטְּפֵל הִיא
אַבְרָם לְשָׂרָה בְּנִבּוּאָה, מִשּׁוּם
שֶׁהִיא זְכָתָה לְשִׁתֵּי אוֹתִיּוֹת - י'
בַּתְּחִלָּה, שְׂרִי, וּלְבִסּוֹף שָׂרָה בָּהּ.
כְּשֶׁהִיטָה בְּיו"ד הִיטָה יְחִידָה,
וְכִשְׁזָכְתָה בָּהּ נִקְרָאת אִם.
וְכִשְׁהִיטָה יְחִידָה בְּיו"ד נֹאֲמַר
עֲלֶיהָ שְׁמֵרְנִי פְּאִישׁוֹן בַּת עֵין.

וּפְרָעָה, שֶׁהוּא דְמוּת שֶׁל נֶחֱשׁ
רָשָׁע, אַחַר שֶׁשְׁבַחְוָהּ, כְּתוּב
וַתִּקַּח הָאִשָּׁה בֵּית פְּרָעָה. וְזֶה

לְאַתְפְּסָאָה בִּינֵי חֲבִיבָא, בְּגִין הֵהוּא אוֹר דְּנָהִיר
בָּהּ, דְּאִיהוּ בַּעֲלָהּ דְּאִיהוּ רִז צָרִיף לְכִסְפָּאָה לִיה
מִבִּינֵיהוּ דְּלֹא אִתְּפַס עֲלֵהּ.

בְּגִין דְּחֲשׂוּכָא דְּאִיהוּ נֶחֱשׁ הַקְדָּמוֹנִי מִקְנָא עַל
נְהוּרָא דְּאִיהוּ אוֹר הַגְּנוּז, דְּאִתְּמַר בֵּיה
וַתֵּרָא אֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא וַתְּצַפְנֵהוּ (שְׁמוֹת ב ב).

וְהָכִי מֵאֵן דְּאִתְּגַלִּי לִיה אוֹר דְּאִיהוּ ר"ז בֵּין
חֲבִיבָא. צָרִיף לְכִסְפָּאָה לִיה עַד דְּיִיתוּן
צַדִּיקָא לְאַנְהֵרָא בִּינֵיהוּ. הַדָּא הוּא דְּכִתִּיב
(תְּהִלִּים צז יא) אוֹר זָרַע לְצַדִּיק. וְאִי לֹא טְמִיר לִיה
מָה כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית יב יד) וַיְהִי כְּבוֹא אַבְרָם מִצְּרִימָה
וּגו', וַיְהִלְלוּ אֹתָהּ אֶל פְּרָעָה וַתִּקַּח הָאִשָּׁה בֵּית
פְּרָעָה.

פָּתַח רַבִּי שְׁמֵעוֹן וְאָמַר וַי לְבִנֵי עֲלָמָא דְּאֲנוּן
אַטִּימִין לְבָא וּסְתִימִין עֵינִין. דְּהָא כְּמָה
רִזִּין סְתִימִין אִית בְּאוּרִיתָא וְלֹא מִשְׁגִּיחִין בַּהוּן.
דְּלֹא בְּעָאן אֲלָא לְמִיכַל תְּבִין דְּאוּרִיתָא, דְּאִיהוּ
פֶּשֶׁט לְבוּשָׁא דְּאוּרִיתָא, וְלֹא טַעֲמִין מִן מַחָא
מְלָגָאוּ.

הָא חֲזִי אִית נִשְׁמָתָא דְּאִיהוּ גּוֹפָא לְנִשְׁמָתָא.
וְאִית נִשְׁמָתָא לְנִשְׁמָתָא. וְאִית נִשְׁמָתָא
דְּכוּרָא דְּאִתְּקִרִיאת אַבְרָם. וְאִית נִשְׁמָתָא נּוֹקְבָא
דְּאִתְּקִרִיאת שְׂרִי. וְאֵף עַל גַּב דְּאִתְּקִרִיאת
דְּכוּרָא, הָאִי נִשְׁמָתָא אַבְרָם בְּלֹא ה' טְפֵל אִיהוּ
לְנִשְׁמָתָא דְּאִיהִי שְׂרִי נּוֹקְבָא דְּתַמָּן י', אוֹ לְשָׂרָה
דְּתַמָּן ה'. וּבְגִין דָּא אוֹקְמוּהָ מְאִרִי מִתְּנִיתִין
דְּטְפֵל הוּהוּ אַבְרָם לְשָׂרָה בְּנִבּוּאָה, בְּגִין דְּאִיהִי
זְכָתָה לְתִרִין אֲתוֹן, י' בְּקִדְמִיתָא שְׂרִי וּלְבִסּוֹף
שָׂרָה בָּהּ. כִּד הוֹת בְּיו"ד הוֹת יְחִידָא. וְכִד
זְכָתָה בָּהּ אִתְּקִרִיאת אִימָא. וְכִד הוֹת יְחִידָא
בְּיו"ד עֲלָהּ אִתְּמַר (תְּהִלִּים יז ח) שְׁמֵרְנִי פְּאִישׁוֹן בַּת
עֵין.

וּפְרָעָה דְּאִיהוּ דִּיּוֹקְנָא דְּנֶחֱשׁ חֲבִיבָא, בְּתַר דְּשְׁבַחְוָהּ כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית יב טו) וַתִּקַּח